

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/227/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5712201328
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 05. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Amália Paulerová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2013:5712201328.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľa - EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Údernícka č.5, vzastúpení spoločnosťou TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Bratislava, Údernícka 5, IČO: 36613843, proti odporkyni: L. F., bytom L. č.XXX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporkyne: v rade 1/ OZ Právna pomoc spotrebiteľom, IČO:42247268, so sídlom v Košiciach, ul. Sofijská č.13 v zastúpení JUDr. Ladislav Mikluš, advokát so sídlom v F., R. L. XXX, v rade 2/ Spotrebiteľské združenie OSA, IČO:42260086, so sídlom v Bratislave, ul. Ferdinandova 9, v zastúpení advokátskou kanceláriou HKP Legal, s.ro., so sídlom v Bratislave, Sasinkova 6, o zaplatenie 249,54 eur s príslušenstvom, na základe odvolania vedľajšieho účastníka v rade 1/ a odvolania vedľajšieho účastníka v rade 2/ na strane odporkyne proti uzneseniu Okresného súdu Martin č.k. 7C/127/2012-55 zo dňa 16.7. 2012, takto

rozhodol:

Návrh vedľajšieho účastníka v rade 1. a v rade 2. na strane odporkyne na prerušenie konania a predloženie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru Európskej Únie **z a m i e t a**.

Uznesenie okresného súdu vo výroku o náhrade trov konania vo vzťahu k vedľajším účastníkom v rade 1. a v rade 2. na strane odporkyne **p o t v r d z u j e**.

Uznesenie okresného súdu zostáva nedotknuté vo výroku o zastavení konania, vo výroku o náhrade trov konania odporkyne a vo výroku o súdnom poplatku, ktoré odvolaním napadnuté neboli.

Účastníkom nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa na základe späťvzatia návrhu zastavil konanie v súdnej veci (výrok I.). O trovách konania rozhodol tak, že odporkyni a vedľajším účastníkom na strane odporkyne ich náhradu nepriznal (výrok II, výrok III). Vychádzal z toho, že navrhovateľ späťvzatím (procesne) zaviniel zastavenie konania, preto by odporkyňa mala právo na náhradu trov, avšak žiadne trovy jej nevznikli. Vo vzťahu k vedľajším účastníkom, ktorí si uplatnili náhradu trov, okresný súd poukázal na to, že z právneho predpisu nevyplýva žiadny spôsob vyrovnania vzťahov medzi účastníkmi a vedľajšími účastníkmi, ktorí vstúpili z vlastnej iniciatívy do konania podľa § 93 ods. 2 O.s.p.. Títo nepreukázali trovy potrebné na účelne uplatnenie alebo bránenie práva proti účastníkovi, preto súd vedľajším účastníkom náhradu trov konania nepriznal, nakoľko konanie bolo zastavené. Súd poukázal i na tú skutočnosť, že podľa § 140 ods. 1 O.s.p. každý účastník platí trovy konania, ktoré vznikli jemu osobne a trovy svojho zástupcu. Okresný súd rozhodoval aj o vrátení súdneho poplatku (výrok IV.) postupom podľa § 11 ods. 3, 4 zákona o súdnych poplatkoch.

Proti tomuto uzneseniu, čo do výroku o nepriznaní náhrady trov konania, podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie vedľajší účastníci obaja vystupujúci na strane odporkyne, títo sa domáhali zmeny napadnutého uznesenia tak, že navrhovateľ v dotknutom výroku bude zaviazaný zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi v rade 1/ trovy prvostupňového konania v sume 158 eur na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Ladislava Mikluša a na účet vedľajšieho účastníka v rade 2/ Spotrebiteľské združenie OSA bude obdobne zaviazaný zaplatiť trovy konania, alternatívne domáhali sa zrušenia uznesenia v dotknutom výroku a v rozsahu zrušenia vrátenia vecí súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Vedľajší účastník v rade 1/ OZ právna pomoc spotrebiteľom v rozsiahlom podaní poukazoval na svoj vstup do konania, vzhľadom na spotrebiteľský charakter sporu súhlas spotrebiteľa s jeho vstupom do konania Občiansky súdny poriadok nevyžaduje. Zvýraznil, že práve vznesená námietka premlčania zo strany jeho, má pre vzťah navrhovateľa a odporcu podstatný význam. Odvolateľ poukazuje na obsahové znenie ust. § 150 ods. 1 O.s.p., účelom tohto ustanovenia je umožniť súdu výnimočne zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania zavedením moderačného absolútneho práva. Pri aplikácii označeného ustanovenia súd zohľadňuje osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery oboch účastníkov a prihliada na ich postoj v konaní prípadne aj na iné okolnosti. V tejto súvislosti vytýkal súdu prvého stupňa za nenáležitú aplikáciu ust. §150 O.s.p. na danú právnu vec pri rozhodovaní o náhrade trov konania. Nie je možné zo strany súdu vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu zmierniť dôsledky špekulatívneho prístupu navrhovateľa, keď sa sám v nedobrej viere a vedome rozhodol vziať na seba riziko prípadného neúspechu v konaní podaním premlčaného nároku, zneužívajúc tak nízke právne vedomie priemerných spotrebiteľov a vyslovene skúšajúc, ktorý súd mu plnenie (aj z neprijateľných zmluvných podmienok) prizná. Aj pri výklade a aplikácii § 150 O.s.p. je povinný súd mať vždy na zreteli poskytovanie súdnej ochrany právam účastníkov, naviac v danom prípade bola činnosť vedľajšieho účastníka v súlade s účelom súdneho konania. Vedľajší účastník v I.rade nesúhlasil s argumentáciou navrhovateľa o tom, že trovy konania neboli účelne vynaložené, naopak v konaní zásluhou vedľajšieho účastníka bol spotrebiteľ úspešný čo preukazuje aj dôvod späťvzatia žaloby, preto na náhradu trov vedľajší účastník má zákonný nárok. Odvolateľ poukazoval ďalej na účelnosť vynaloženia trov právneho zastúpenia bezprostredne súvisiace s konaním, pritom právne a skutkové posúdenie prípadu vykonal pri prvom úkone ktorý mu patrilo, uplatnená hodnota trov konania je vypočítaná v súlade s vyhláškou o odmenách a náhradách advokátov č. 655/2004 Z.z., jeho vyjadrenie nebolo iba formálnym uplatnením jeho procesného práva bez náležitej starostlivosti a opodstatnenosti. Záver súdu o tom, že občianske združenie musí mať odborný aparát na právnu pomoc spotrebiteľom je nesprávny a neudržateľný. Súd pri rozhodovaní o trovách konania musí vziať na zreteľ aj tú skutočnosť (okolnosť uplatneného nároku), že okrem toho, že žaloba navrhovateľa je premlčaná, navrhovateľ vo viacerých konaniach sústavne a vedome uplatňoval aj rôzne netradičné neprijateľné zmluvné podmienky. Odvolateľ poukazoval aj na viaceré rozhodnutia všeobecných súdov v Slovenskej republike v obdobných veciach, na judikatúru Súdného dvora EÚ. Vedľajší účastník v občianskom súdnom konaní má rovnaké práva a povinnosti ako účastník na strane ktorého stojí, zvýraznil aj ochrannú prax vo vzťahu k spotrebiteľovi s poukazom aj na Smernicu o ochrane spotrebiteľa 93/13/EHS pred nekalými zmluvnými podmienkami (čl.7). Odvolateľ pre prípad, že sa odvolací súd stotožní s rozhodnutím súdu prvého stupňa, navrhol prerušenie konania v zmysle § 109 ods. 1 písm.c) O.s.p. a obrátenie sa na Súdny dvor EÚ s týmito prejudiciálnymi otázkami:

1./ je v súlade s článkom 7 Smernice zo dňa 5. apríla 1993, č. 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách taký výklad, podľa ktorého sa vedľajšiemu účastníkovi (Združeniu na ochranu záujmov spotrebiteľov vo forme občianskeho združenia) nepriznajú apriori v súdnom konaní náklady, ktoré vynaložila v súvislosti so svojim právnym zastúpením pri ochrane práv spotrebiteľov proti osobe, ktorá si od spotrebiteľa masívne (v tisíckach konaní) uplatňovala neprijateľné zmluvné podmienky s odôvodnením, že to nebolo účelné a nutné, keďže Združenie na ochranu záujmov spotrebiteľov musí mať zo svojej podstaty odbornú spôsobilosť hájiť práva spotrebiteľov a súdy ex offo prihliadajú na neprijateľné zmluvné podmienky, ak Združenie na ochranu záujmov spotrebiteľov nemalo a nemá medzi svojimi členmi - spotrebiteľmi osobu s právnickým vzdelaním, alebo právnymi znalosťami a nezamestnávalo a nezamestnáva takéto osoby, nakoľko to vnútroštátny predpis od neho nevyžaduje?

2./ znamená vnútroštátna možnosť pre súdy aj bez návrhu vyhlásiť neprijateľnú zmluvnú podmienku za neplatnú, dostatočnú záruku v tom, že spotrebiteľ nebude nikdy súdom zaviazaný na zaplatenie neprijateľnej zmluvnej podmienky a v tejto súvislosti, či možno považovať činnosť Združenia na ochranu záujmov spotrebiteľov a jeho úkony ktoré za neho robí jeho právny zástupca urobené v čase, keď ešte súd nevyhlásil neprijateľnú zmluvnú podmienku za neplatnú, a ktoré (úkony) smerujú v príslušnom

konaní k tomu, aby spotrebiteľ nebol viazaný takouto zmluvnou podmienkou, apriori za nadbytočné a neúčelné ?

3./ či pod právom na súdnu ochranu podľa čl.47 v spojení s čl.38 ods.1 Charty základných práv Európskej únie a pod právom na zabezpečenie hospodárskych záujmov spotrebiteľov a pod podporu Združení na ochranu záujmov spotrebiteľov podľa čl.169 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie sa rozumie aj právo na náhradu trov konania?

Patrí medzi adekvátne a účinné prostriedky na ochranu spotrebiteľských práv podľa článku 7 Smernice č.93/13 EHS aj právo vyššie uvedeného Združení na ochranu záujmov spotrebiteľov byť účastníkom súdneho konania a ak áno, aj právo v prípade úspechu v súdnom konaní, uplatniť si od neúspešnej osoby, ktorá si uplatnila v súdnom konaní proti spotrebiteľom neprijateľné zmluvné podmienky, právo na náhradu nákladov svojho právneho zastúpenia, ak podľa občianskeho združenia nepriznanie mu náhrady takýchto nákladov a v tej súvislosti odčerpávanie jeho vynaložených finančných prostriedkov ho odradzuje od ďalšieho aktívneho konania na ochranu práv spotrebiteľov a možná hrozba nahradenia týchto nákladov dodávateľom (osoby ktorá si uplatňuje neprijateľné zmluvné podmienky) by dodávateľa mohla odradiť od uplatňovania neprijateľných zmluvných podmienok voči spotrebiteľom?

4. Či je porušené základné právo združenia na ochranu záujmov spotrebiteľov podľa čl.47 v spojení s čl.38 ods.1 Charty základných práv Európskej únie a čl.169 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ak súd neprizná právo na náhradu trov konania Združeniu na ochranu záujmov spotrebiteľov napriek jeho úspechu v súdnom konaní a nevysporiada sa s odlišnými rozhodnutiami v obdobných veciach, ktoré boli súdu predložené a ktoré sú zjavne odlišne právne odôvodnené.

Odvolanie, čo do výroku o náhradu trov konania podal aj vedľajší účastník v rade 2/ na strane odporkyne, Spotrebiteľské združenie OSA. Vytýkal v otázke náhrady trov konania (vedľajšieho účastníka) nesprávne právne posúdenie a nesprávnu aplikáciu § 140 ods. 1 O.s.p. na pojednávanú vec. Zvýraznil procesné zavinenie navrhovateľa na späťvzátí návrhu a na tom, že konanie sa muselo zastaviť. Zastavenie konania sa tak nestalo pre správanie sa odporcu. Súd v tomto prípade mal rozhodnúť o trovách konania podľa ust. § 146 ods. 2 veta prvá O.s.p.a zisťovať či návrh na začatie konania bol podaný dôvodne, a či navrhovateľ svojim nedôvodným návrhom nezavinil, že konanie sa muselo zastaviť. V odvolaní citoval obsahové znenie ust. § 93 ods. 2, 3, 4 O.s.p.. Zvýraznil význam právneho predpisu z.č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Spotrebiteľské združenie OSA je občianskym združením založeným za účelom kolektívnej ochrany práv spotrebiteľov. Stanovisko súdu popierajúce význam právneho zastúpenia je účelové, zjavne nesprávne, odporujúce zákonom SR a tiež predpisom EÚ. Obdobne ako uvádzal vo svojom odvolaní vedľajší účastník v rade 1/zvýraznil význam vznesenej námietky premlčania s charakterom hmotnoprávneho inštitútu pritom námietka premlčania nebola daná zo strany hlavného účastníka. Nemohla byť daná ani zo strany súdu, námietku vzniesol vedľajší účastník v konaní vystupujúci na strane odporkyne. S ohľadom na plný úspech účastníka na strane ktorej vystupuje, mal súd podľa ust. § 142 ods. 1 O.s.p. priznať náhradu trov potrebných na účelne uplatňovanie práva alebo bránenia práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal (navrhovateľovi), je potom plne opodstatnené aj vedľajšiemu účastníkovi priznať trovy konania, keďže nie je vylúčené, aby si vedľajší účastník, ak zostane v konaní až do právoplatného skončenia veci, nemohol uplatniť vzniknuté trovy. Navyiac vedľajšiemu účastníkovi nie je možné odprieť právo dať sa zastúpiť advokátom. Poukazoval aj na viaceré rozhodnutia všeobecných súdov na území Slovenskej republiky podporujúce názor odvolateľov v odvolaní. Ďalej nemožno súhlasiť s názorom navrhovateľa, keď sa domáha pri rozhodovaní o trovách konania aplikácie ust. § 150 O.s.p., v danom konaní neexistuje dôvod pre aplikáciu tohto výnimočného ustanovenia. Aplikácia tohto ustanovenia by bola možná skôr naopak teda v prípade, ak by bol v konaní úspešný navrhovateľ a odporca ako spotrebiteľ by vzhľadom na svoje majetkové či sociálne pomery nebol zaviazaný súdom na náhradu trov konania.

Obdobne ako účastník v rade 1/ na strane odporkyne aj vedľajší účastník v rade 2 na strane odporkyne sa domáhal prerušenia konania podľa § 109 ods. 1 písm.c) O.s.p., za účelom predloženia prejudiciálnych otázok Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev na rozhodnutie o práve spotrebiteľského združenia na plnohodnotné právne zastúpenie - vrátane práva na priznanie náhrady trov konania v prípade, ak procesné úkony združenia budú v procese na prospech spotrebiteľa a budú mať v časti tykajúcej sa účasti spotrebiteľského združenia za následok úspech vo veci - ako v predbežnej otázke.

Navrhovateľ v písomnom vyjadrení k odvolaniu žiadal potvrdenie uznesenia súdu prvého stupňa. Žiadal priznať náhradu trov odvolacieho konania. Nevidel význam v právnom zastúpení vedľajšieho účastníka, keďže samotnou úlohou združenia je ochrana spotrebiteľa v spotrebiteľských sporoch. Zároveň z aktívnej činnosti vedľajšieho účastníka je zrejmé, že disponuje značným rozsahom právnych informácií a preto dokáže samostatne, dostatočne brániť záujmy spotrebiteľov. Navrhovateľ bol toho názoru, že „konaním vedľajšieho účastníka v podobe jeho právneho zastúpenia dochádza k nadbytočnému navyšovaniu trov konania“. Aj navrhovateľ v písomnom vyjadrení k odvolaniu poukázal na závery viacerých rozhodnutí všeobecných súdov Slovenskej republiky, ktoré potvrdzujú jeho vyjadrenie.

Odporkyňa zostala v odvolacom konaní nečinná.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) vec preskúmal v rozsahu vymedzenom ust. § 212 ods. 1 O.s.p. (z toho titulu zostal nedotknutý nenapadnutý výrok o zastavení konania, o trovách konania odporkyne a o súdnom poplatku) a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods.2 O.s.p.) v preskúmvanej časti (výrok dotýkajúci sa náhrady trov vedľajších účastníkov) uznesenie okresného súdu potvrdil ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 O.s.p. z nasledovných dôvodov.

Pri posúdení odvolaní vedľajších účastníkov na strane odporkyne, odvolací súd prioritne vychádzal z kritéria účelnosti vynaložených trov (§ 142 v spojení s § 146 O.s.p.), ktoré kritérium je rozhodujúce pri priznávaní náhrady trov konania jednotlivým - v konaní zainteresovaným - subjektom. Posúdenie uplatňovaných trov prostredníctvom tohto základného kritéria musí predchádzať eventuálnemu posúdeniu ich (ne)priznania v zmysle § 150 ods.1 O.s.p., t.j. z hľadiska dôvodov hodných osobitného zreteľa. Účelnosť vynaložených trov je pritom potrebné posudzovať vo svetle okolností každého jednotlivého súdneho prípadu. Krajský súd konštatuje, že odmenu za úkony právnej služby poskytované vedľajším účastníkom na strane odporkyne právny zástupcom v súdnej veci nemožno kvalifikovať ako účelne vynaložené trovy. Je nepochybné, že takmer absolútne totožné vyjadrenie vo veci samej vedľajší účastník (vedľajší účastníci) predložil/predkladá v ďalších niekoľko tisíckach súdnych sporov. Nadväzne je dôvodný záver, že vo svojej podstate ide len o „vpísanie“ údajov napr. o označení veci, účastníka a pod. do vopred pripraveného textu. Takúto činnosť rozhodne nemožno považovať za tak odborne náročnú, ktorá by bola vyžadovala úplne právnické vysokoškolské vzdelanie vrátane príslušnej advokátskej praxe. Jedná sa totiž o bežné administratívne úkony, ktoré vedľajší účastník ako občianske združenie kreované práve na ochranu spotrebiteľa je spôsobilý vykonať samostatne a bez akýchkoľvek zásadnejších problémov. Odvolací súd nepovažoval za významné či navrhovateľ vzal návrh späť kvôli námietke premlčania, ktorú vo svojom podaní uviedol vedľajší účastník na strane odporcu alebo z iného dôvodu. Prioritne totiž za dôvodné nepriznať náhradu trov právneho zastúpenia vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne odvolací súd považoval neúčelnosť ich vynaloženia z hľadiska právnej náročnosti „formulatívnosti“ právnych podaní. Krajský súd dodáva, že hľadisko účelnosti trov právneho zastúpenia v prípade zastupovania vo väčšom množstve totožných prípadov (relevantnými už počet dosahujúci niekoľko desiatok) uplatňuje štandardne vo svojej rozhodovacej činnosti, to znamená, že rovnako posudzuje účelnosť trov právneho zastúpenia (okrem iného u dodávateľov i u spotrebiteľov). Pričom základom je vedomosť predovšetkým z vlastnej rozhodovacej činnosti (§ 121 O.s.p.), o početnosti argumentačne totožných úkonov právnej služby, v rámci ktorých sa iba obmieňajú údaje o jednotlivých účastníkoch, o spisových značkách súdneho konania, o označení zmlúv, o časových údajoch a pod.

Odvolací súd nevyhovel návrhu vedľajších účastníkov na prerušenie konania v zmysle § 109 ods.1 písm.c) O.s.p., keďže nimi vymedzená prejudiciálna otázka nebola vôbec významnou z hľadiska rozhodnutia o posudzovanom výroku a ani jej eventuálne kladne zodpovedanie nebolo spôsobilé podmieniť iné rozhodnutie odvolacieho súdu; je zároveň založená na hypotézach, ktoré na súdnu vec nemožno aplikovať (úspech spotrebiteľa v konaní ako následok vstupu spotrebiteľského združenia) formulácia otázok je zavádzajúca sugestívna a zamlčivajúca podstatu individuálneho posúdenia prejednávaneho prípadu. Súčasne je žiaduce uviesť, že odvolací súd „nerozporuje“ oprávnenie vedľajšieho účastníka na strane odporcu nanáhradu trov konania (samozrejme účelne vynaložených) ani oprávnenie dať sa zastupovať v spore advokátom. Inými slovami aj o náhrade

trov vedľajšieho účastníka rozhoduje súd na základe tých istých východísk a záverov, ako o náhrade (samotných) účastníkov konania.

O trovách odvolacieho konania krajský súd rozhodol tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal. Odvolatelia - vedľajší účastníci na strane odporkyne neboli v tomto štádiu konania úspešní, a preto podľa § 142 ods.1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. nemajú právo na náhradu odvolacích trov (odporkyňa si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnila § 151 ods. 1 O.s.p.) a v súvislosti s týmto konaním jej žiadne trovy ani nevznikli.

Navrhovateľ mal síce v odvolacom konaní úspech, ale krajský súd uplatňované trovy tohto štádia konania (spočívajúce v odmene za jeden úkon právnej služby - vyjadrenie k nemeritórnemu odvolaniu) nepovažoval za účelne vynaložené. Vo vzťahu k dotknutému právnemu úkonu totiž v plnom rozsahu vyššie rozoberaná argumentácia o neúčelnosti trov právneho zastúpenia pri vykonávaní úkonov takmer identických v tisíckach právnych vecí (menené sú len údaje o konajúcom súde, o spisových značkách súdneho konania, o proti strane a pod.) zodpovedá.

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v senáte v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.